

Verksamhetsberättelse 2016

UTMANING. SAMVERKAN. FÖRÄNDRING.

BioFuel Region ägs av medlemmar och verkar för kompetensspridning, fossilfri fordonsflotta och en utvecklad bioekonomi i norra Sverige. Vi initierar, koordinerar och samarbetar i projekt tillsammans med medlemmar och regionala aktörer och finansieras av medlemsavgifter, regionala medel och EU-medel.

2016 startade vi med att tänka kreativt och med en fast beslutsamhet för att se till att det nya året skulle bli gott! Det blev ett innehållsrikt år med intressanta möten i Bryssel och på nationell nivå för att profilera norra Sverige samt opinionsbildning tillsammans med andra aktörer. Ansökningsarbetet som inledde året ledde till positiva finansieringsbeslut och tillsammans med nya styrelsemedlemmar, nya medarbetare tog vi oss an flera nya projekt.

Kompetensspridning

Mål

- att öka förutsättningarna för att möta globala utmaningar och att engagera barn och unga

KUNSKAPSLÄNKENS SISTA HALVÅR

Fram till sommaren fortsatte arbetet med att genom sektorsövergripande samarbeten *ge barn och unga möjlighet att förvärva kunskaper, färdigheter, värderingar och attityder som behövs för att bidra till en hållbar samhällsutveckling*. Intressenter från hela norra Sverige arbetade fram ett förslag till regionala noder för Lärande för hållbar utveckling i varje län. Dessa bör vara förankrade i regionala utvecklingsplaner och mål och då också finansieras regionalt.

Samarbetet mellan regioner i arbetet med KNUT och Kunskapslänken har gett mersmak och vi fortsätter med att söka vägar framåt för en nationell Kunskapslänk som ska kunna stötta regionerna och överföra kunskap mellan dem. Energimyndigheten som har stöttat BioFuel Regions skolsatsning sedan 2004 har fått förändrade direktiv vilket innebar det att vi inte längre har någon finansiering för detta arbete. Tillsammans med regionerna Kalmar och Dalarna arbetar vi dock vidare på sparlåga.

Under våren blir Kunskapslänken uttagen av Utbildningsdepartementet till att bli en av tre nominerande projekt från Sverige som skickas vidare till det internationella priset för Lärande för hållbar utveckling; ESD-Japan.

Resultatet av Kunskapslänkens arbete blir synliga efter projektet, när Lärande för hållbar utveckling skrivits in i RUS:en i Kalmar och i Dalarna där det är inskrivet i Klimat – och energiplanerna för kommunerna. Under hösten föreslår även Länsstyrelsen i Västernorrland Utbildning som Åtgärd i det regionala miljömålsarbetet, Hållbar konsumtion, och där har BioFuel Region tagit på sig att ansvara för arbetet. Idén att få till regionala noder kring lärande för hållbar utveckling lever vidare.

STUDENTSAMARBETEN

Energiteknikstudenter vid Umeå universitet har genomfört ett projektarbete som färdigställdes 2016. En studie om förnybara drivmedel och dess förutsättningar i norra Sverige. Vi gav också en ny grupp studenter uppdraget att titta på livscykelanalyser av fordon, laddstations-utbyggnad i regionen och laddbilars påverkan på elnätet. Alla dessa rapporter finns nu på vår hemsida.

Fossilfri fordonsflotta

Mål

- öka tillgången och valfriheten till olika fossilfria drivmedel

NYA SAMARBETEN FÖR FOSSILFRIA TRANSPORTER

Utifrån en medlemsworkshop med Umeå kommun har vi dragit igång "Nätverket för Fossilfria Transporter i Norr". Vi engagerar aktörer och föreslår en förstudie i form av en behovsanalys hos företag med stor användning av fossila drivmedel.

Biogas Norr

BIOGAC

Slutrapporteringen av BioGaC-projektet inleder året och vi fortsätter spridningen av BioGaC-guiden. Ett resultat av projektet är en invigning av miljötankstationen i Skellefteå den 21 oktober 2016. Här finns nu ett biogastankställe tillsammans med HVO, Biodiesel, Adblue mm.

BIOGASEN I NORR VISAS UPP I EU

Anna Säfvestad Albinsson representerade BioGaC-projektet under TEN-T days i Rotterdam.

INNOVATIONSAGENDA - SAMHÄLLSNYTTIG BIOGAS I ALLA VÄDERSTRECK

En workshop om hur biogasen bidrar till den regionala utvecklingen genomfördes den 15 mars på Umeå Universitet i samverkan med CERUM.

NATIONELLT BIOGASMÖTE I HÄRNÖSAND

"Biogas i alla vädersträck" genomförde ett nätverksmöte i oktober i Härnösand där deras biogas-satsning visades upp.

10 NOVEMBER TRÄFFAS BIOGAS NORR I PITEÅ

Utöver ett intressant program visas den nya biogasbilen V90 BiFuel. Ett resultat av nätverksträffarna i Biogas Norr är arbetet med ansökan till CEF. Projektet heter Bothnia Green Fuels. Syftet är att etablera ett sammanhållet nätverk av tankstationer som erbjuder förnybart bränsle för tung trafik från Gävle till Haparanda och ned till Jyväskylä i Finland.

Elfordon Norr

Sedan 2010 har vi samlat och diskuterat utvecklingen av elfordon på nätverksmöten tillsammans med aktörer i norra Sverige. Under 2016 genomför vi två nätverksmöten och det är detta trägna arbete som har lagt grunden till de projekt kring elbilar som får sitt genombrott detta år.

BEGIN (BALTIC E MOBILITY GROWTH INITIATIVE)

Arbetet med att ta fram en ansökan kring framtidens ladd-infrastruktur startade 2015 men intensifierades och merparten blev klart under 2016 och lämnas sedan in 2017. Parter från Sverige, Danmark, Litauen och Lettland vill med 75% EU stöd bygga, utvärdera och kommunicera piloter för högeffektsladdning av elfordon med lång räckvidd (mer än 40 mil) som introduceras på marknaden från 2018.

STOLPE IN I STAD OCH LAND – SISL ÖVRE NORRLAND

Året började med ansökningar och i juni godkändes projektet SiSL (Stolpe in för stad och land) samarbetar företag och kommuner för att bygga laddstationer för elbilar från Kiruna till Vännäs. Samarbetspartners är Luleå Energi, Piteå Energi, Skellefteå kommun, Vännäs kommun, Umeå Energi, HEMAB.

STOLPE IN I STAD OCH LAND – SISL MELLERSTA NORRLAND

I början av året pågick ansökningsarbetet och i juni fick vi klart med finansieringen. Under hösten 2016 har vi tillsammans med Länsstyrelsen genomfört en förundersökning i Västernorrland, SiSL Mellersta Norrland, för att se var man borde bygga laddstolpar och vilka som är intresserade av att göra det. En kompakt "Road show" med ett tiotal informationsmöten genomfördes i alla kommuner i Västernorrland i början av september.

En nyckel till framgång har varit att våra samarbetspartners har bjudit in till träffarna via sina etablerade kanaler, hemsidor och utskick till det lokala näringslivet. En annan framgångsfaktor har varit att Mats Bäck på Länsstyrelsen i Västernorrland har varit med vid alla träffar för att berätta om olika möjligheter till offentlig medfinansiering, vilket har minskat tröskeln för att söka stöd ytterligare.

En lathund och en räknasnurra för lönsamhetsberäkning är framtagen för att underlätta för ansökningar till Klimatklivet. Vi har också stöttat HEMAB i att ta fram en investeringsansökan till Tillväxtverket och klimatklivet motsvarande SiSL Övre.

SEE – VECKAN I UMEÅ OCH GREEN HIGHWAY

I september deltog vi också vid ett elbilseminarium under SEE-veckan där vi hade möjlighet att berätta om våra SiSL-projekt och förstudien i Västernorrland och har också deltagit på ett seminarium som anordnades av Green Highway/Sundsvall.

Bioekonomi

Mål

- utveckla bioekonomin och öka värdet på förnybar råvara från skogen

MÖTE MED LANDSBYGDSDMINISTERN SVEN-ERIK BUCHT PÅ NÄRINGSDEPARTEMENTET

Mötet var efter en ny modell där vi först fick träffa andra organisationer och företag som arbetar med produkter från skogen och sedan sekretariatet för skogsprogrammet och det hela avslutades med en speed-dejt med ministern och hans stab. Ett bra sätt att få föra fram våra budskap direkt till ministern men också givande att träffa företrädare från BioInnovation, Kemiklustret, Ren Fuel AB och tjänstemän på departementet.

HEARING PÅ NÄRINGSDEPARTEMENTET OM DET NATIONELLA SKOGSPROGRAMMET

Efter mötet på departementet har vi deltagit i remissarbetet utifrån positionspaperet "Styrmedel och innovationspolitik för framtidens bioraffinaderier".

EU:S BIOEKONOMISKA PANEL

Magnus Matisons från BioFuel Region har fått förtroendet att representera regionens bioekonomiska intressen i en panel som består av 25-30 europeiska representanter för civilsamhället, NGOs, industri, media, lokala och regionala instanser, stiftelser samt organisationer. Panelen kommer att arbeta med bioekonomi policy och relaterade områden samt genomföra en översyn av EUs bioekonomiska strategi och ses fyra gånger per år.

BIOEKONOMISK PLATTFORM

Under 2016 har Magnus Matisons tillsammans med Region Västerbotten arbetat för att initiera ett projekt kring regional samverkan för bioekonomisk utveckling.

bio hub

Året börjar med en förnyad ansökan om finansiering av projektet BioHub som går igenom och projektet kan startas i juni. Här fortsätter vi vårt samarbete med Finland utifrån resultaten från Forest Refine. Vi arbetar med det långsiktiga målet, en utvecklad bioekonomi. Tillsammans med industrin utvecklar vi metoder och modeller för framtidens skogliga terminaler, en BioHub, som ska kunna leverera rätt sortiment, till rätt pris och till rätt plats. Allt för att öka skogens värde och utveckla nya arbetstillfällen närmare skogen.

trans algae

Ett projekt som vi länge har arbetat för att få finansierat kunde starta i april 2016. SLU är huvudägare och Ida Norberg är genomförande projektledare till detta Botnia-Atlantica projekt med partners också från Finland och Norge. Här samarbetar vi för att göra bioenergi och nya produkter från alger. Mikro- och makroalger produceras där näring och koldioxid från avloppsvatten och rökgaser tas upp. Alger har alltså en stor positiv miljö- och klimatpåverkan.

BioFuel Region™

BIO4METALS - GRÖNT KOL I METALLURGISKA PROCESSER

I samarbete med Bioendev och Umeå universitet har vi i en mindre kommunikationsroll i Bio4Metals där vi tillsammans med aktörer i Norrbotten ska testa olika alternativ till kol för att ersätta det fossila kolet som idag används vid metallframställningen. LKAB, SSAB och Boliden är exempel på samarbetspartners.

Om oss

NYA STYRELSEMEDLEMMAR

Våren 2016 väljs Ylwa Alwarsdotter, Ulf Westerberg och Björn Ferry in som nya styrelsemedlemmar. Karin Frejarö blir adjungerad styrelseledamot då Amanda Lind får nytt uppdrag centralt inom MP.

NYA MEDARBETARE

I augusti anställdes två nya projektledare. Ida Norberg förstärker våra ambitioner med att utveckla bioekonomin i regionen och hon blir också ansvarig för TransAlgae-projektet. Johan Lagrelius kommer att bidra till arbetet med en fossilfri fordonsflotta och är också en erfaren kommunikatör. Han gick direkt in som projektledare för SiSL Mellersta Norrland.

KOMMUNIKATION

Under andra halvåret 2016 har vi utvecklat vårt bildspråk och en ny hemsida. Symboler för nätverk och projekt är framtagna. Vi har fortsatt arbeta med vår interna och externa utveckling av digital teknik. Detta för att underlätta vårt arbete med att koordinera projekt i norra Sverige och i våra grannländer.

EKONOMI & PERSONAL

Vi startade året med 4 medarbetare och förstärkte på hösten med ytterligare två. Vi omsatte under året 5,7 MSEK och vår finansiering kom från våra medlemmar, direkt från EU, Eruf, Interreg och medfinansiering från medlemmar och regioner.